

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Tomášem Švecem, Ph.D. v právní věci

žalobce: **X. X.**, narozený dne X
státní příslušnost X
bytem v ČR: X
zastoupen JUDr. Matějem Šedivým, advokátem
sídlem Václavské náměstí 831/21, 110 00 Praha 1

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR, Odbor azylové a migrační politiky**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 12. 2024, č. j. OAM-79/ZA-ZA11-ZA01-R2-2024,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podanou Městskému soudu v Praze domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž bylo o žádosti žalobce o mezinárodní ochranu rozhodnuto tak, že mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“) se neuděluje.

II. Podstatný obsah žaloby

2. Žalobce ve své žalobě nejprve stručně shrnul průběh správního řízení. Uvedl, že těžiště jeho obav souvisí s pronásledováním dotěrných věřitelů, odůvodněné jednak strachem z těchto osob, jednak jeho špatnou ekonomickou situací. Je mu známo, že věřitelé spolupracují s policií domovské země, která v jeho věci nevystupuje nestranně, a nemůže se tak s úspěchem dovolávat její ochrany. Žalovaný nepostupoval podle § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „s. ř.“) a nevedl řízení ke zjištění skutečného stavu věci, pokud se nezabýval pozicí moldavské policie, potažmo existencí orgánu kontroly dohlížejícího na její zákonný postup, u nějž by se mohl žalobce dovolávat ochrany. Napadené rozhodnutí obsahuje pouze obecné hodnocení úrovně dodržování lidských práv, bez důrazu na individuální situaci žalobce, a nerozptyluje obavy z toho, že policie nebude postupovat objektivně a spravedlivě a nebude z důvodu profesní solidarity s věřiteli přejímat jejich pozici.
3. Je toho názoru, že původně soukromý spor přerůstá v pravděpodobné pronásledování jeho osoby státem z důvodu již zmíněné profesní solidarity s agresorem. Má za to, že jeho obavy jsou azylově relevantní a žádost nelze označit za účelovou, neboť ji podal až v době, kdy mu hrozilo vycestování. Odůvodnění napadeného rozhodnutí se nezabývá případnou existencí úřadu ombudsmana, který by na zachování práv dohlížel v případě, že by se žalobce na něj obrátil se svými obavami. Domnívá se, že se situace neuklidnila, pokud výhrůzkám čelil v domovské zemi i nyní v zahraničí. I když těžiště jeho azylového příběhu vyvěrá ze soukromoprávního vztahu, nepostačí tato skutečnost sama k zamítnutí žádosti, neboť je třeba přihlížet k tomu, dokáže-li domovský stát žadatele v takové situaci ochránit. Touto otázkou se napadené rozhodnutí nezaobírá. Dále má za to, že žalovaný vycházel z nepřípustného podkladu ve formě dokumentu Informace OAMP – Bezpečnostní a politická situace v zemi, protože jej zpracoval sám žalovaný.
4. Sekundárně namítá, že argumentoval špatnou ekonomickou situací v zemi původu a nemožností si zajistit obživu, a domnívá se tedy, že na něj dopadají důvody pro udělení humanitárního azylu. Napadené rozhodnutí se této otázce nijak nevěnuje, a je z toho důvodu nepřezkoumatelné. Konečně namítl, že žalovaný nedostatečně vypořádal jím prezentovanou argumentaci, a v odůvodnění namísto přímé reakce na uvedené obavy soustředí své úsilí na rekapitulaci vedeného řízení.
5. Navrhl, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a věc byla žalovanému vrácena k novému projednání a rozhodnutí.

III. Vyjádření žalovaného

6. Žalovaný ve své replice zrekapituloval dosavadní průběh správního řízení a žalobní argumentaci. Nesouhlasí s žalobou, s níž se setkává poměrně často. Uvedený text je používán v prakticky totožném znění nepřiléhavě bez ohledu na konkrétní skutkové okolnosti. Žalobce v průběhu správního řízení nikdy netvrdil, že jeho věřitel spolupracuje s policií, tato informace se objevuje poprvé v žalobě. Dále žalovaný nerozumí části textu zmiňující profesní solidaritu policistů s věřitelem, který je farmář. V kontextu žaloby to znamená, že je věřitel buď policista, nebo jsou policisté zároveň farmáři. Ani jedna z verzí však neodpovídá azylovému příběhu žalobce, žalovaný ji má za účelový pokus o jeho dramatizaci. Z uvedených žalobních tvrzení, která nejsou ničím

podložena, vychází i závěr o pronásledování žalobce státem. Ohledně otázky humanitárního azylu odkázal na stranu 4 napadeného rozhodnutí, kde byla tato možnost posouzena. Závěrem zmínil, že samotná výpověď žalobce vyvrací jádro jeho žalobního textu. Ten se v případě napadení na policii obrátil, ta konala a za napadení uložila věřiteli pokutu.

7. Navrhl, aby žaloba byla zamítnuta.

IV. Obsah správního spisu

8. Ze správního spisu zjistil zdejší soud tyto pro řízení podstatné skutečnosti.
9. Žalobce podal dne 18. 1. 2024 žádost o udělení mezinárodní ochrany (dále jen „žádost“). Při poskytnutí údajů dne 22. 1. 2024 sdělil, že se narodil v X na X, je X státním příslušníkem, národnosti X, dohovoří se moldavsky a trochu rusky. Vyznává X, politické přesvědčení nemá, členem žádné strany taktéž není. Je svobodný a bezdětný. Jeho zdravotní stav je bez omezení. Ve vlasti naposledy bydlel ve vesnici X, číslo domu X, okres X. Moldavsko opustil asi 4. 1. 2023, jel do Prahy autobusem, na území ČR vstoupil o den později. Má čistý trestní rejstřík, nikdy neměl problémy se zákonem, ani ve vlasti, ani v Česku. O mezinárodní ochranu žádá, jelikož měl v úmyslu si vydělat na opravu domu a vzal si za tím účelem půjčku od soukromé osoby. Půjčil si 7 000 eur, zaplatit měl celkem 10 000 eur se splátkou cca 3 000 eur měsíčně, aby to bylo rychle vrácené. Požádal si o pas a odjel do ciziny vydělávat.
10. Dále je ve správním spise založen Protokol o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 22. 1. 2024. Při tomto úkonu žalobce uvedl, že v domovské zemi pracoval na farmě asi rok, potom přešel na další rok k někomu jinému. Když si bral půjčku, cestu do zahraničí neplánoval. Vydělával 200 moldavských leu denně, což je asi 10 eur, takže to „neutáhl“, musel pracovat i v sobotu. Počítal s pomocí matky, ta ale onemocněla. Půjčku si vzal v lednu 2021. Zbývá mu splatit 3 000-4 000 eur, když byl v autobuse, řekl věřiteli, že jede do zahraničí vydělávat peníze. Tento člověk byl agresivní, vyhrožoval mu, že mu zláme nohy, pokud se vrátí. Nechtěl věřit, že dostane své peníze zpět. Žalobce má v úmyslu peníze prostřednictvím třetí osoby vrátit. Práci v Moldavsku, s níž by mohl dluh splácet, by nenašel. O půjčku v bance nežádal, protože by to bylo nevýhodné, mohli by si právně zajistit exekuci, kdyby nesplácel, přišel by o majetek. Písemnou smlouvu na půjčku nemá. Dva nebo tři měsíce před odjezdem z Moldavska dostal od věřitele „nakládačku“. Tento muž byl opilý, žalobce bil a kopal, stěžoval si, že neplatí tolik, kolik by měl. Má kontakty s úřady, na policii se žalobce proto neobrátil, přišlo mu to zbytečné. Je velký farmář. Když jej zbil poprvé, šel to na policii nahlásit, byli tam oba. Sepsali protokol a dali útočníkovi pokutu za napadení. Věřitel má kontakty na prokuratuře, a jelikož si to dovolil znovu, věděl, že nemá smysl hledat nějakou spravedlnost. Po prvním napadení měl pohmožděniny. Problémy z důvodu rasy, národnosti, náboženství, pohlaví, příslušnosti k sociální skupině nebo politického přesvědčení neměl. V případě návratu se obává pouze útočníka, nechce jej vidět, je zlý. Nemůže se vrátit, dokud nesplatí svůj dluh.
11. Do správního spisu byla jako podklad založena zpráva o zemi původu Moldavsko – Hodnocení Moldavska jako bezpečné země původu ze dne 3. října 2023. Dne 23. 1. 2024 předvolal žalovaný žalobce k seznámení s podklady ve smyslu § 36 odst. 3 s.ř. To proběhlo dne 24. 1. 2024, žalobce se s obsahem správního spisu seznámil, doplnění podkladů nenavrhl, další skutečnosti neuvedl.

12. Následně vydal žalovaný dne 5. 2. 2024 ve věci rozhodnutí, č. j. OAM-79/ZA-ZA11-ZA01-2024, (dále jen „první rozhodnutí“) jímž žádost o mezinárodní ochranu zamítl podle § 16 odst. 2 zákona o azylu jako zjevně nedůvodnou, jelikož žadatel pochází z bezpečné země původu ve smyslu § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu a § 2 vyhlášky č. 328/2015 Sb. Toto rozhodnutí bylo napadeno žalobou podanou ke zdejšímu soudu, kterou tento postoupil Krajskému soudu v Brně z důvodu místní nepříslušnosti. Tento soud rozhodnutí žalovaného zrušil rozsudkem ze dne 16. 10. 2024, č.j. 41 Az 8/2024-38, a to s poukazem na rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie ve věci C-406/22, neboť unijní právo brání tomu, aby byla za bezpečnou ve smyslu § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu a vyhlášky č. 328/2015 Sb. považována pouze část státu, a podmínky pro takové označení musejí být splněny na celém jeho území.
13. Po zrušujícím rozsudku založil žalovaný do spisu tři zprávy o zemi původu. Z informace Moldavsko – Základní přehled o zemi, ze dne 8. 10. 2024, soud zjistil, že země původu žalobce je parlamentní demokracií s pluralitními volbami a dělbou moci. Prezidentkou se v roce 2020 stala bývalá předsedkyně vlády Maia Sanduová. Od dubna 2014 má země bezvívazový styk se státy schengenského prostoru, od roku 2016 je v platnosti asociační dohoda s Evropskou unií. V roce 2022 požádala země o vstup do této organizace a byl jí udělen status kandidátské země, o dva roky později začaly přístupové rozhovory. Moldavsko garantuje základní lidská práva, v poslední době přijala řadu reforem a posiluje právní stát, včetně reformy policie, soudnictví a vězeňství. V zemi nelze uložit trest smrti za žádný trestný čin. Prostředky ochrany proti porušování lidských práv jsou legislativně ukotveny. Azylový systém existuje, je funkční a vláda spolupracuje s Úřadem Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky. Moldavsko ratifikovalo základní úmluvy o lidských právech, je stranou Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951 i protokolu z roku 1967, od roku 1995 je členem Rady Evropy. V zemi neprobíhá žádný ozbrojený konflikt. Existují tři orgány pro dohled nad ochranou lidských práv – Úřad veřejného ochránce práv, Agentura pro mezietnické vztahy a Rada pro rovnost. Působení nevládních organizací není omezováno. Mimo kontrolu ústřední vlády zůstává tzv. Podněstří, odtržené v roce 1991, které je závislé na Rusku. I přes obavy z rozšíření konfliktu na Ukrajině do Moldavska zůstávala situace stabilní. Incidenty byly ojedinělé a dále neeskalovaly. V prosinci 2023 skončil v zemi nouzový stav, vyhlášený vládou v reakci na invazi na Ukrajinu.
14. Dále je ve spise Informace mezinárodní organizace pro migraci (IOM) – Moldavsko – Přehled údajů o zemi za rok 2023, přeložená dne 31. 10. 2024. Z ní plyne, že v zemi existuje rozsáhlý systém zdravotních služeb, a to jak veřejných, tak i soukromých, a i přes určité problémy (nedostatek personálu) byla zdravotní péče relativně dostupná. Migrace do zahraničí odebrala pracovnímu trhu část ekonomicky aktivních osob a ovlivnila míru zaměstnanosti. Jde o rozšířený fenomén. Většina pracovní síly je zaměstnána v zemědělství a průmyslu, vysoce kvalifikované profese se koncentrují v hlavním městě Kišiněvu. Situace není optimální, spíše než nezaměstnanost představuje problém neochota si práci najít. V zemi existují pracovní agentury, lze využít i služeb určitých úřadů. V určitých případech vzniká nárok na podporu v nezaměstnanosti. Ceny bydlení jsou o něco nižší než jinde ve světě. Většina domů je pronajímána prostřednictvím realitních kanceláří. Existují určité sociální dávky za účelem podpory a udržení bydlení. Hlavním programem sociální pomoci v zemi je systém „ajuntorul social“ s širokým spektrem dávek i nepeněžitých plnění. Důchodové pojištění, úroveň náhrady příjmů však obecně není dostatečná. Moldavsko částečně koordinuje své sociální

- zabezpečení se 14 cílovými zeměmi, do nichž migranti odcházejí nejčastěji. V zemi existuje systém veřejného bezplatného školství na všech úrovních, dostupné jsou i soukromé školy, zejména ve větších městech. Země se účastní boloňského systému, na základě Lisabonské úmluvy se dosažené vzdělání uznává automaticky. Téměř čtvrtinu populace tvoří děti. Míra chudoby je vysoká, byť klesá, zvláště zasahuje venkovské oblasti, což má dopady i do dalších aspektů života (např. úspěšnost ve vzdělání).
15. Konečně je ve spise zanesena i Informace OAMP – Moldavsko – Situace moldavských občanů vracejících se do země po dlouhodobém pobytu v zahraničí: Přístup úřadů a společnosti, přístup ke vzdělávání, lékařské péči, sociálním službám a na trh práce, ze dne 16. 11. 2023. Svobodu pohybu v obecné rovině zaručují moldavské zákony. Až třetina populace za práci migruje do zahraničí, a to jak krátkodobě, tak dlouhodobě. Země je na platbách těchto pracovníků závislá. Existuje vládní program asistence a reintegrace, spíše však navrátilci podporují stát a neziskový sektor než naopak, podpůrné programy nejsou zvlášť rozšířené. Obecně je na tom zpravidla lépe ten, kdo odjede, než kdo v zemi setrvá. V případě Podněstří cestují lidé za prací do Ruska a nevracejí se z něj. Po návratu se nevyžaduje registrace u státních orgánů. Byrokracie v zemi je složitá, ale nejde o výslovnou překážku. Zdravotní péče je v zemi v zásadě bezplatná, u určitých léků a zákroků je spoluúčast, po návratu je třeba se registrovat u zdravotní pojišťovny. Existuje systém soukromých i státních agentur pro pomoc s nalezením zaměstnání a podpory v nezaměstnanosti.
  16. Dne 6. 11. 2024 byl žalobce předvolán k seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí ve smyslu § 36 odst. 3 s. ř., které mělo proběhnout dne 27. 11. 2024. Zásilka se nicméně vrátila jako nevyzvednutá a žalobce se k tomuto správnímu úkonu nedostavil, o čemž žalovaný učinil dne 28. 11. 2024 úřední záznam.
  17. Následně žalovaný vydal dne 2. 12. 2024 napadené rozhodnutí. K jeho převzetí byl žalobce dne 2. 12. 2024 předvolán na den 19. 12. 2024, zásilku si nicméně nevyzvedl a ta byla vrácena žalovanému. K převzetí rozhodnutí se žalobce nedostavil, o čemž žalovaný učinil úřední záznam do spisu. Rozhodnutí tak bylo doručeno náhradním způsobem podle § 24a odst. 2 zákona o azylu, a tím nabylo právní moci podle § 31a téhož zákona.
- V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze**
18. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu řádně a včas uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“) a § 32 odst. 9 zákona o azylu.
  19. Soud ve věci rozhodl bez jednání ve smyslu § 51 odst. 1 s. ř. s. Strany se v poskytnuté lhůtě dvou týdnů nevyjádřily, žalovaný posléze ve svém vyjádření k žalobě s rozhodnutím věci bez nařízení jednání výslovně souhlasil.
  20. Podle ustanovení § 2 odst. 6 zákona o azylu „[p]ůvodcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem nebo v němž měla osoba bez státního občanství poslední trvalé bydliště. Původcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace,

kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu.“

21. Podle ustanovení § 14 zákona o azylu „[j]estliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit národní humanitární azyl (dále jen „humanitární azyl“) z humanitárního důvodu. Rodinnému příslušníku podle § 13 odst. 2 azylanta, kterému byl udělen humanitární azyl, se v případě hodném zvláštního zřetele udělí humanitární azyl za účelem sloučení rodiny; § 13 se použije obdobně.“
22. Podle ustanovení § 23c zákona o azylu „[p]odkladem pro vydání rozhodnutí mohou být zejména (...) c) přesné a aktuální informace z různých zdrojů o státu, jehož je žadatel o udělení mezinárodní ochrany státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství o státu jejího posledního trvalého bydliště.“
23. Podle § 3 s. ř. „[n]evyplývá-li ze zákona něco jiného, postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2.“
24. Žalobce vznáší proti rozhodnutí několik žalobních námitek. Za prvé, žalovaný postupoval v rozporu s § 3 s. ř. a nezjistil skutečný stav věci, pokud se nezabýval pozicí moldavské policie, možnostmi kontroly její činnosti a existencí úřadu ombudsmana, dohlížejíciho nad zachováním jeho práv. Za druhé, žalovaný při posuzování žádosti vycházel z nepřipustného podkladu v podobě informace o zemi původu, jejímž je sám autorem. Za třetí, žalobce se v odůvodnění nevěnoval otázkám humanitárního azylu, a má za to, že jsou v jeho případě splněny podmínky pro jeho udělení. Za čtvrté, žalovaný nedostatečně vypořádal žalobcovu argumentaci a místo toho se soustředil hlavně na rekapitulaci řízení.
25. V případě první námítky se soud shoduje se žalovaným, že důvodem žádosti byla pouze obava z věřitele, a nikoliv z pronásledování státními orgány. Žalobce v průběhu správního řízení zmínil, že věřitel má kontakty „s úřady“ a na prokuratuře. Dále nicméně uvedl, že když nahlásil napadení na policii, byl tento čin vyšetřován a útočníkovi byl za něj uložen trest v podobě pokuty. Podle rozsudku NSS ze dne 30. 6. 2005, č. j. 4 Azs 440/2004-53, „[p]otíže se soukromými osobami v domovském státě, spočívající např. ve vyhrožování, vydírání apod. nelze považovat bez dalšího za důvody pro udělení azylu. Za pronásledování se považuje ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak, nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo pokud tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním.“ V podobném duchu se nese i rozsudek téhož soudu ze dne 31. 7. 2008, č.j. 7 Azs 43/2008-47, podle nějž „[t]vrzené obavy z vyhrožování ze strany soukromých osob a případně i z jejich násilného jednání, třeba i odůvodněné, by se mohly stát důvodem pro udělení azylu pouze tehdy, pokud by státní orgány země původu takové ohrožení podporovaly, tolerovaly, organizovaly, záměrně trpěly, nezajistily účinnou ochranu apod. Případná nižší efektivita takové ochrany v konkrétních podmínkách té které země však ještě nečiní z takového ohrožení ‚pronásledování‘, a tedy ani azylový důvod.“ V kontextu přednesené judikatury a § 2 odst. 6 zákona o azylu lze na soukromé osoby jako na původce pronásledování hledět tehdy, jestliže se není možné v domovském státě domoci ochrany před jejich protiprávním jednáním, případně pokud

jej tyto složky skrytě či otevřeně podporují. O tento případ se však zcela zjevně nejedná. Žalobce se na policii ve vlasti obrátil, a dostalo se mu pomoci.

26. Námitka týkající se existence a fungování uvedených orgánů se poté objevuje poprvé v žalobě. Řízení o udělení mezinárodní ochrany trvalo skoro jeden rok, jistě tak bylo dost času a příležitostí uvést obavu z nečinnosti policie a případně nedostatečné kontroly její práce jako azylový důvod. To se však v žádné fázi řízení před žalovaným nestalo. Před vydáním prvního rozhodnutí, zrušeného Krajským soudem v Brně, se žalobce s podklady seznámil, ale jejich doplnění nenavrhoval a výslovně uvedl, že „vše již řekl“. Ve druhém případě se k tomuto správnímu úkonu ani nedostavil. V průběhu řízení byl shromážděn obsáhlý spisový materiál, ale z žádné jeho části neplyne, že by se žalobce obával návratu do své země právě kvůli tomu, že ho nedokáže stát a jeho orgány ochránit. Žalovaný se tak nevypořádal s touto okolností primárně kvůli tomu, že nebyla ve správním řízení tvrzena. Navíc, jak bylo uvedeno výše, ochrana mu byla moldavskou policií poskytnuta. V tomto ohledu byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti ve smyslu § 3 s. ř. První námitka není důvodná.
27. Druhá výhrada se týká informací o zemi původu. Zákon o azylu v § 23c uvádí demonstrativní výčet podkladů, jichž lze pro rozhodnutí o mezinárodní ochraně použít, mezi nimiž se nacházejí i informace o zemi původu, a který *„je odůvodněn specifiky řízení ve věci mezinárodní ochrany, kdy nemusí existovat žádné listinné důkazy, které by žadatel mohl předložit. Podklady pro vydání rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany jsou dosti odlišné od těch, které předpokládá správní řád. (...) Transponovaná procedurální směrnice věnuje velkou pozornost informacím o zemi původu, protože v případě absence listinných důkazů jsou tyto informace spolu s pohovorem naprostým základem posouzení azylové žádosti. Důraz je kladen na rozmanitost, přesnost a aktuálnost zdrojů informací. Zpravidla se jedná o informace různých vládních (UNHCR) i nevládních organizací (Human Rights Watch, Amnesty International, Freedom House) či jiných států v rámci Evropské unie (...) nebo i jiných třetích států (zprávy Ministerstva zahraniční USA).“* (CHMELÍČKOVÁ, N. a VOTOČKOVÁ, V. Zákon o azylu. Praktický komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2024. ISBN 978-80-7552-479-9.). Zprávy o zemi původu jsou tedy zvláštním zákonem předpokládaným důkazním prostředkem v řízení o mezinárodní ochraně, neboť jiné listinné podklady pro vydání rozhodnutí nemusejí být (a často nebývají) k dispozici.
28. K možnostem a způsobům dokazování v řízení o mezinárodní ochraně se ve své judikatuře mnohokrát vyjadřoval též NSS, například v rozsudku ze dne 23. 9. 2024, č. j. 5 Azs 144/2024-31, z něž plyne, že *„[ž]adatel nese břemeno tvrzení, které je dále ve vzájemné interakci se správním orgánem rozvíjeno a doplněno i břemenem důkazním. V aplikační praxi se v tomto směru hovoří o tzv. sdíleném důkazním břemenu, neboť je rozloženo mezi žadatele a správní orgán. Prokazovat jednotlivá fakta je povinen primárně žadatel (byť především vlastní věrohodnou výpovědí), nicméně správní orgán je povinen zajistit k dané žádosti o mezinárodní ochranu maximální možné množství důkazů, a to jak těch, které vyvracejí výpověď žadatele, tak těch, co ji podporují.“* Uvedená konstrukce, kdy velká část tíhy důkazního břemene leží na správním orgánu, a nikoliv, jak je ve správním řízení obvyklé, na žadateli, zároveň nebrání tomuto účastníkovi řízení předložit jiné důkazní návrhy, jimiž svá skutková tvrzení podpoří. Tuto příležitost žalobce dostal, žalovaný mu v souladu s § 36 odst. 3 s. ř. umožnil se dne 23. 1. 2025 seznámit s podklady pro rozhodnutí a tyto doplnit. Žalobce nicméně žádný důkaz, který by vyvracel

informace uvedené ve zprávách o zemi původu, nedoložil. Žalovaný proto postupoval správně, když z nich vycházel. Druhá námitka tak rovněž není důvodná.

29. Třetím žalobním bodem je nedostatečné vypořádání neudělení humanitárního azylu žalobci. Povahou tohoto institutu se ve své judikatuře NSS mnohokrát zabýval, například v rozsudku ze dne 19. 7. 2004, č. j. 5 Azs 105/2004-72, podle nějž *„[u]stanovení § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, je kombinací neurčitěho právního pojmu a správního uvážení, kdy neurčitým právním pojmem je „případ zvláštního zřetele hodný“ a vlastní rozhodnutí správního orgánu vyjádřené slovy „lze udělit humanitární azyl“ představuje správní uvážení.“* Postavení této formy mezinárodní ochrany v českém uprchlickém právu vymezil tentýž soud v rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55, kdy judikoval, že *„[s]mysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (...), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu.“* Tuto argumentaci NSS dále rozvinul v rozsudku ze dne 28. 1. 2015, č. j. 1 Azs 200/2014-27, podle nějž *„[s]právní soudy přezkoumávají v souladu s § 78 odst. 1 druhou větou s. ř. s. posouzení důvodů pro udělení humanitárního azylu žalovaným pouze z toho hlediska, zda žalovaný nepřekročil meze svého správního uvážení či zda jej nezneužil (...), nemohou však jeho uvážení bez dalšího nahradit vlastní úvahou.“* Pro zdejší soud z této judikatury vyplývá, že rozhodnutí o neudělení humanitárního azylu bude přezkoumávat v omezeném rozsahu, tedy zda toto uvážení vychází z dostatečně zjištěného stavu věci, odpovídá zásadám logiky a je v souladu s účelem sledovaným tímto institutem. Na udělení uvedené formy mezinárodní ochrany není právní nárok. Je věcí správního uvážení, zda udělena bude či nikoliv. Soud pouze přezkoumá, zda se žalovaný nedopustil excesu.
30. Co se skutkového stavu týče, soud má za to, že byl v rámci možností žalovaným spolehlivě zjištěn, a odkazuje v tomto ohledu na výše uvedené vypořádání výše uvedené první námitky. Plyne z něj, že žalobci žádný azylově relevantní důvod nesvědčí. Dále je třeba se věnovat otázce logického postupu a případné libovůle žalovaného při posuzování možnosti udělit humanitární azyl. Žalobce uvádí jako důvod žádosti dluh v zemi původu a s ním spojené výhružky věřitelů. Judikatura se ustálila v názoru, v jakých situacích se tato forma mezinárodní ochrany typicky uděluje, byť níže uvedený výčet není a z podstaty tohoto institutu nemůže být uzavřený. Takové důvody vyjadřuje je např. rozsudek ze dne 31. 3. 2010, č. j. 6 Azs 55/2009-71, podle nějž lze humanitární azyl udělit *„např. osobám zvláště těžce postiženým nebo nemocným, osobám přicházejícím z oblastí postižených humanitární katastrofou způsobenou lidskými či přírodními faktory.“* Co se konkrétně tvrzených ekonomických obtíží týče, odkazuje soud na rozsudek NSS ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003-65, podle nějž *„[s]kutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vybrožováním ze strany soukromé osoby a má zde ekonomické problémy, není bez dalšího ani důvodem pro udělení azylu (...), ani důvodem pro udělení azylu z humanitárních důvodů.“* Podle rozsudku téhož soudu ze dne 16. 11. 2005, č. j. 4 Azs 34/2005-60 lze *„udělení azylu z humanitárních důvodů připustit i tehdy, uvádí-li žadatel potíže ekonomického charakteru. Vždy ale musí jít v tomto ohledu (např. co do míry postižení,*

délky jeho trvání atd.) o extrémní případ, který navíc má svůj původ v okolnostech relevantních z pohledu ostatních, standardních azylových důvodů. To znamená, že špatná ekonomická situace žadatele je následkem nebo průvodním jevem pronásledování státními orgány v zemi původu pro jeho politické přesvědčení, rasu, národnost, náboženství a podobně.“ O tento případ se zcela zjevně nejedná. Neudělení humanitárního azylu žalovaným tak bylo s ohledem na shora uvedené v souladu s účelem sledovaným uvedeným institutem. Třetí námitka je tedy taktéž nedůvodná.

31. Zbývá tedy vypořádat výhradou čtvrtou, již je nedostatečné vypořádání žalobcových obav na úkor rekapitulace dosavadního průběhu řízení. Žalovaný se v odůvodnění napadeného rozhodnutí věnuje vypořádání důvodů žádosti na stranách 2-7. Rekapitulace dosavadního průběhu řízení na str. 1 a 2 napadeného rozhodnutí tak netvoří větší část odůvodnění a není tudíž jeho těžištěm. Žalovaný nejprve zhodnotil žalobcova tvrzení, provedl jejich srovnání s důvody pro udělení azylu nebo doplňkové ochrany, a zjistil, že žádný z nich žalobci nesvědčí. Soud v tomto ohledu zčásti odkazuje na body 25 a 26 věnované první žalobní námitce. Důvody žádosti jsou vypořádány dostatečně jasně ve vztahu ke všem možným formám mezinárodní ochrany. Lze uzavřít, že ani poslední námitka není důvodná.

VI. Závěr a náklady řízení

32. Zdejší soud tak ze všech výše uvedených důvodů dospěl k závěru o nedůvodnosti žalobních námitek v podobě, v jaké byly žalobcem uplatněny. Zároveň v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž by bylo nutno přihlížet z úřední povinnosti. Podanou žalobu proto zdejší soud zamítl podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. jako nedůvodnou.
33. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků rozhodl zdejší soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce ve věci neměl úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží. Žalovanému žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s., a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze, dne 29. 5. 2025

JUDr. Tomáš Švec, Ph.D.
samosoudce